वा०रा० 👸 यतएवं तस्मादेषु अतिप्रसंगोऽत्यासिकः ॥१२॥ निजम्बह्रपपर्यालोचनयापि शोकोनकार्यइत्याह ॥ शक्तइति ॥ विनेतुं शिक्षितुं निग्रहीतुं सांसारिकदुःखाद्वारियतुमित्य र्थः ॥ आत्मनेत्यत्र अंतःकरणोपाधिर्जीवोभोक्ताला ॥ आत्मानमंतःकरणं मनसांतःकरणेन मनस्तृहित्तिविशेषह्रपं ॥ अत्रमनःशब्दोभोगोपकरणेंद्रियोपलक्षणं ॥ हेकाकु स्थ सर्वलोकांश्वविनेतुमंतर्यामिहृपेणशिक्षितुं समर्थस्त्वमात्मनःशोकंनिवारियतुंसमर्थइतिकिंवक्तव्यमित्यर्थः ॥ १३ ॥ तदेवाह ॥ नेदशेष्विति ॥ किंचैवंशोकेक्रियमाणे अत्रप्तानिवंधनोनर्थउभयतःपाशरज्जुरिव दुर्मोकइत्याहापवादइति ॥१४॥ हेनृप अपवादभयाद्गीतेनत्वया यदर्थं यदपवादिनवत्त्रये सीतात्यक्ता ॥ सोऽपवादः हेराजन्प

तस्मात्पुत्रेषुदारेषुमित्रेषुचधनेषुच॥नातिप्रसंगःकर्तव्योविष्रयोगोहितैर्धुवं॥ ३२॥ शक्तस्वमात्मनात्मानंविनेत्मनसामनः॥लो कान्सर्वीश्र्वकाकुत्स्थिकिंपुनःशोकमात्मनः॥ १३॥ नेदृशेषुविमुत्यंतित्विद्धिधाःपुरुषषभाः॥ अपवादःसिकलेपुनरेष्यितराघव॥ ॥ १ ४॥ यद्र्थमैथिलीत्यकाअपवाद्भयात्र्व।। सोपवादःपुरेराजन्भविष्यतिनसंशयः ॥ १५॥ सत्वंपुरुषशार्दूलधैर्येणसुसमाहि तः॥त्यजेमांदुर्वलांबुद्धिसंतापंमाकुरुष्वह॥१६॥एवमुक्तःसकाकुत्स्थोलक्ष्मणेनमहात्मना॥उवाचपरयाप्रीत्यासोमित्रिमित्रवत्स लः॥१७॥एवमेतन्नरश्रेष्ठयथावदसिलक्ष्मण॥परितोषश्र्यमेवीरममकार्यानुशासने॥१८॥

रगृहोषितांस्त्रियंत्यक्ताः सर्वदातामे

वानुशोचतीतिप्रकारांतरेणसभ्विष्यतिनात्रसंशयः॥ यत्तुकतकेनाम्यादिनाशुद्धत्वेनोक्तां स्वयंदृष्टशुद्धि गर्भिणीमपिरामःपाकतवद्विसृष्टवानिति पुरे देवादिपुरे अपवादोभ विष्यतीतिव्याख्यातं ॥ तत्तुशोकत्यागानुपपादकतयोपेक्षितं ॥ १ ५ ॥ यदेवमतइमांबुद्धि शोकबुद्धि त्यज ॥ १ ६ ॥ १ ७ ॥ प्रजापालनायमामेवंबोधयतीतिलक्ष्मणाशयं ज्ञात्वा तदंगीरुत्योत्तरमाह एवमेतदितिश्ठोकद्वयेन ॥ हेलक्ष्मण वीरसीम्यलक्ष्मणेत्यादरेणबहुशःसंबोधनं ॥ राज्यपरिपालनंत्यक्का एवंशोकोऽपवादइत्युक्तंत्वया एतदेव 👺 मेवसत्यमेवातस्वद्वाक्येरनुनीतोस्मि ॥ अतोममदुःखनिवस्तिरागता जाता संतापश्चमयानिराकृतः ॥ अतएवममकार्यानुशासने प्रजारक्षणकार्यस्यानुष्ठाने मेमयापरितोषः ॥ 🞉 प्राप्तइतिशेषः ॥ १८॥